

Bilaga 2, Riktlinjer för slam- och oljeavskiljare anslutna till spillvattennätet

Utsläpp av oljeprodukter i avloppet kan skada ledningsnät och reningsverkets processer så ett mer orenat avloppsvatten släpps ut i recipienten. Olja och dess nedbrytningsprodukter orsakar såväl akuta gifteffekter som långsiktiga effekter i vattenmiljöer.

En slam- och oljeavskiljare syftar till att reducera mängden olja avloppsvattnet och ska användas av samtliga verksamheter där det förekommer risk för utsläpp eller spill av olja till det kommunala spillvattennätet.

Exempel på anläggningar där installation av avskiljare är ett krav är fordonsrelaterade verksamheter (se bilaga 1), bilskrotningsanläggningar, olje- och kemikaliedepåer samt kondensvatten från kompressorer vid industrier.

I verkstäder med oljeavskiljare med koalescensfilter¹ där även tvätt av fordon förekommer kan verkstadsdelen och tvättens oljeavskiljare vara gemensam.

1. Lameller rörfilter eller porösa filterdukar utgör ytor där mycket små oljedroppar kommer i kontakt med varandra och smälter samman till större droppar som snabbare stiger till ytan

I verkstäder med slam- och oljeavskiljare utan koalescensfilter där även tvätt av fordon förekommer ska verkstadsdelen vara avloppslös alternativt ska tvätten ha separat oljeavskiljare.

För att slam- och oljeavskiljare ska fungera väl är det viktigt att dessa utformas och dimensioneras rätt samt att rutiner för kontinuerligt underhåll och skötsel finns och följs.

Med dessa riktlinjer, som omfattar samtliga slam- och oljeavskiljarsystem i Botkyrka, Nykvarn, Salem

och Södertälje, vill Syvab klargöra vad som generellt krävs av de verksamheter som ska rena sitt avloppsvatten med slam- och oljeavskiljare innan vidare utsläpp till det kommunala spillvattennätet.

Riktlinjerna utgör en del i den prövning som görs för varje enskild verksamhet i enlighet med Allmänna bestämmelser för vatten- och avloppsanläggningen (ABVA) i Botkyrka, Nykvarn, Salem, Södertälje samt den del av Huddinge som avleds till Syvab.

Äldre oljeavskiljarssystem som inte uppfyller standarden SS-EN 858 ska underhållas och kontrolleras i tillämpliga delar².

2 En äldre oljeavskiljare är inte utrustad på samma sätt som en modern oljeavskiljare. Därför går det inte att följa standarden på samtliga punkter.

För verksamheter kopplade till fordonsunderhåll och garage ska även Riktlinjer för fordonsrelaterade verksamheter anslutna till spillvattennätet följas se bilaga 1.

Kontakta din kommun om du vill installera oljeavskiljare eller har andra frågor!

Kontaktuppgifter hittas längst bak i dokumentet.

Krav på slam- och oljeavskiljarens utformning

Nyinstallerade slam- och oljeavskiljarsystem ska utformas i enlighet med SS-EN 858. Utformning, dimensionering och installation av slam- och oljeavskiljarsystem ska utföras av fackkunnig

person. För att oljeavskiljaren ska bli rätt dimensionerad måste samtliga inkommande delflöden beaktas.

Avskiljarsystemens lock ska märkas med "Avskiljare" eller "Separator". Dessutom ska namnskyltar i ett hållbart material, fästas på avskiljarhalsen i ett väl synligt läge. Namnskylten ska innehålla rätt information om oljeavskiljaren i enlighet med EN 858-1 punkt 6.6.1.

Avskiljarsystem ska vara försett med avluftningsledning.

En installationskontroll³ av oljeavskiljaranläggningen (inklusive tillhörande anslutningsledningar) ska utföras innan anläggningen får tas i bruk. Viktigt att notera är att installationen kan vara anmälningspliktig. Informera därför kommunen inför installation.

3. Installationskontroll ska utföras av personal med nödvändiga kunskaper för uppdraget. Minimikravet är att personen genomgått Sveriges Tankrengörings- och Saneringsföretags Riksförenings (STOR) utbildning för 5-års kontroll av oljeavskiljarsystem. Även utbildning med motsvarande innehåll accepteras.

Utgående vatten från slam- och oljeavskiljarsystemet till spillvattennätet får maximalt innehålla 50 mg olja per liter mätt som oljeindex.

Kommunerna tillämpar även de lokala riktlinjerna gällande anläggningar för fordonstvätt. Se bilaga 1 Riktlinjer för fordonsrelaterade verksamheter anslutna till spillvattennätet.

Larmanordningar

För att säkerställa att olja inte kan läcka ut från avskiljaren eller avskiljarhals vid hög vätskenivå ska ett larm installeras. Larm ska signalera optiskt och akustiskt. Larmsensorer ska monteras i enlighet med instruktion. Utlösta larm ska åtgärdas snarast.

Skötsel av slam- och oljeavskiljaren

Verksamhetsutövaren bär ansvaret för att slam- och oljeavskiljaren sköts och underhålls på ett sådant sätt att funktionen inte äventyras. Detta regleras inom ramen för förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll (*SFS 1998:901*). Kontroll och underhåll av slam- och oljeavskiljaren ska utföras enligt SS-EN 858 minst var sjätte månad av utbildad personal.

Följande ska ingå i kontrollen:

- Slamlagrets och oljeskiktets tjocklek
- Funktionstestning av larm (både sensorn i oljeavskiljaren samt larmenheten).
- Funktionen för den automatiska avstängningsenheten (där sådan finns).
- Rengöring/byte av koalescensfilter (rengöring av filter kan behöva ske oftare)
- Att vattennivåerna framför och bakom filterenheten är i samma nivå.
- Rengöring av provtagningsbrunn och dess utloppskanal (med högtryck). Detta bör framför allt genomföras omedelbart före provtagning.

Kontrollerna ska dokumenteras skriftligt i ett underhållsprotokoll⁴. Eventuella avvikelser samt nödvändiga åtgärder ska framgå av protokollet. Dokumentation ska kunna uppvisas på begäran.

Avsteg från kravet på 6-månaderskontroll, exempelvis vid låg belastning, kan ske i det enskilda fallet. Avsteg kan även medges om slam- och oljeavskiljaren är utrustad med tekniska system som övervakar slamvolym, oljeskiktetsnivå samt vätskenivå⁵.

4. Exempel på mall till underhållsprotokoll för 6-månaderskontroll går att finna på www.stor.org

5. Det finns online-mätgivare som går att anslutna till ett IT-system där slam- och oljeavskiljarens status fortlöpande uppdateras.

Tömning

Tömning av hela slam- och oljeavskiljaren, dvs. olja, slam och vatten, ska ske minst en gång varje år alternativt när 50 procent av slamvolymen eller 80 procent av lagringskapaciteten för olja är fylld. Slam, olja och oljehaltigt vatten från oljeavskiljare räknas som farligt avfall.

Efter tömning ska avskiljaren återfyllas med vatten för att denna ska fungera som det är tänkt.

Bedömning om förändrad tömningsfrekvens kan ske i det enskilda fallet. Tömningskontrakt ska tecknas med godkänd entreprenör⁶.

Tvättrännor och golvbrunnar med slamfång ska tömmas vid behov för att minska belastningen på slam- och oljeavskiljaren.

Tömning av olja och slam ska ske i enlighet med lokala bestämmelser i kommunen.

Se Renhållningsordningen för respektive kommun.

6. Tömningskontrakt innebär att man skriftligen gör ett avtal om tömning av slam- och oljeavskiljaren med en tömningsentreprenör som är godkänd av länsstyrelsen att transportera farligt avfall.

Besiktning

Vart femte år ska oljeavskiljarsystemet besiktigas av oberoende fackkunnig person⁷.

Om slam- och oljeavskiljarsystemet underkänns vid besiktning ska nödvändiga åtgärder snarast vidtas så att systemet kan godkännas vid ombesiktning. Besiktningsprotokollet ska på begäran kunna redovisas för tillsynsmyndigheten och VA-huvudmannen.

7. Minimikravet är att personen genomgått Sveriges Tankrengörings- och Saneringsföretags Riksförenings (STOR) utbildning för 5-års kontroll av oljeavskiljarsystem. Även utbildning med motsvarande innehåll accepteras

Ansvar för oljeavskiljaren

Tillsynsmyndigheten har möjlighet att ställa direkta krav mot brukaren av slam- och oljeavskiljaren.

Avtalstecknaren bär det formella ansvaret för VA-anslutningen. I ansvaret ingår även att tillse att

rätt typ av reningsutrustning installeras så att Syvabs riktlinjer uppfylls. Reningsutrustningen ska även underhållas på ett tillfredsställande sätt.

Ansvar mot VA-huvudmannen kan inte avtalas bort till en hyresgäst, exempelvis en inhyrd bilverkstad, utan ligger alltid på den som tecknat avtalet med kommunens VA-enhet. Det är viktigt för avtalstecknaren att säkerhetsställa att slam- och oljeavskiljaren sköts korrekt även i de fall någon annan ansvarar för underhållet. Avtalstecknaren bör därför alltid begära in besiktnings- och tömningsprotokoll samt annan nödvändig dokumentation från den som innehar underhållsansvaret. Protokoll ska på begäran kunna uppvisas för VA-huvudmannen.

Avtalstecknaren ska vid förfrågan kunna lämna ut en förteckning över vilka verksamheter som är anslutna till respektive oljeavskiljare.

När ett oljeavskiljarsystem tas ur bruk ska åtgärder vidtas så att eventuell kvarlämnad utrustning inte kan förorena omgivningen eller spillvattennätet.

För mer information

Branschfaktablad om oljeavskiljare (2007)

www.naturvardsverket.se

Branschfaktablad om fordonstvättar (2005)

www.naturvardsverket.se

Renhållningsordningar

Finns att läsa på de flesta kommuners hemsidor. Vid avsaknad av dokument, ta kontakt med kommunen.

Information om oljeföroreningar i vattenmiljön

www.naturvardsverket.se

www.havet.nu